

A Libanon czédrusai.

A czédrus csak Kisázsia Taurus nevű hegyrendszerében otthonos, eddig legalább még nincs eldöntve, hogy az Atlason újabb időben talált czédrus ugyan azon fajhoz tartozik-e. Az előtt e gesztnem a nevezett hegységben a legterjedtebb erdőket képezte, miglen az most csak egyes csoportokban található.

Salomon és Hiram idejében a pompás czédrus erdőkben sok ezer favágó foglalkozott a fának vágásával, és a tutajok ezerei szükségeltettek annak Joppe felé való szállítására, hogy ott Salomon építkezéseire használtassék. A Tyriaiak és Sidoniak is ott vágatták a hajóik építésére szükséges fát. Diodor szerint Antigonus az egyiptomi Ptolomäus-sal folytatott háboruja alkalmával is a Libanon czédrusaiból építettett 500 hadihajót. E célra a fát 8000 favágóval és ácsccsal dolgoztatta fel.

A czédrus olly geszt, melly szépsége miatt az ő testamentomban minden egyéb gesztek fölött dicsértetik. Ezékiel 31-ik részében olvassuk: „Ímé az Assur olyan vala, mint a czédrusfa a Libánus erdején, mellynek szép ágai vagynak, és sűrű ágaival árnyékot téssen, és nagy magas, és az ő teteje a sűrű ágak között. A vizek nevelték fel őtet, a mélység tette magassá őtet, az ő folyásai körüljárják az ő gyökerét, és kibotsátotta az ő folyásit minden mezei fákra. Ennekokáért felméne az ő magassága minden mezei fák felett és megsokasulának az ő ágai, és nagy hosszan kinevekedének az ő ágai, a sok vizekért, mellyeket az a mélység kibotsát vala. Az ő ágain tsinálnak vala fészket minden égi madarak, és az ő ágai alatt fiaznak vala minden mezei vadak, és az ő árnyékában lakoztak minden nagy nemzetiségek. Annakokáért széppé lett magasságával, és hosszan kiterjedt ágaival; mivel az ő gyökere sok vizek mellett volt. A jegenye fák nem voltak hasonlók az ő ágaihoz, és a gesztenyefák nem voltak mint az ő ágai, semmi fa nem volt hasonló az Isten kertében ő hozzá az ő szépségében.“

A czédrus különben is mindig a fák királyának mondatik.

De a próféták e szép czédruserdők pusztulását már jókor jövendölték. Ésaiás 10-ik részében ugyanis olvassuk: „És az ő erdejének és mezejének ékességét lelkétől fogva testéig megemészti! Azután az ő erdejének fája kevés lesz, annyira, hogy egy kis gyermek felírhatná azoknak számokat.“ Hasonló jövendölésekre az ó tertamentomnak több helyein is akadunk.

És e jövendömondások betű szerint teljesedtek be, mert Éden szép erdei eltűntek, és a vándor most kopár sziklákra akad, a hol őt az előtt gyönyörű lombkúpok fogadták, a geszteknék csekély száma maradt meg, s a kis gyermek is könnyen megszámlálhatja s összeírhatja azokat.

Libanon híres czédrusai Russegger *) légsúlymérései szerint 6000 lábnyi tengerfölötti magassatban állanak, szorosan az örökös hó határa alatt, öblös völgyben, sziklás talaju halmon. Már csak három egész négyszáz öreg gesztet lelt, mellyek némelleyei már 400 egész 800 éves kort érhetek és elhaló félben vannak. E korosabb fák a gyökérzet fölötti 4—6 lábnyi magasságban mind több ágra oszolnak, egész 45 lábnyi körülettel bírnak, de csak ritkán érnek el 50 lábnyi magasságot.

A valahai szép erdők e majdnem törpe maradványai sem állhatnak volna ellen a lakosok pusztításának, ha azokat a kormány s még inkább a néphit nem vette volna oltalma alá. Ugyan azon erdő maradványainak tartják, mellyben Salomon vágatta a temploma építéséhez szükséges fát s azt hiszik, hogy azok már akkor is léteztek volna. E geszteket főkép a körülakó Maroniták tartották szentségnek s a szomszéd zárdák szerzetesei a jámbor zarándokokat, kik a Libanont meglátogatták, mindég hozzájuk vezették. A pyramisokat és a Libanon czédrusait a világ két legnagyobb csodájának tartották. Számtalan zarándokok nevei, részint régen mult századok fiai, vannak e gesztek kérgébe vésvé.

*) Jelenleg a bányakincstár bánya-, jászág- és erdő — továbbá a bányász és erdőszakademia igazgatója Selmecezen.

A Libanon hires czédrusai azonban e gesztfajnak nem egyetlen példányai, mert Russegger azoknak a Taurusi rendszer még más fenyőfajtaiban is akadt csoportjaira, mellyek az előbbieknél sokkal szebb növésűek birtak, miután azok a termőhely zordonsága miatt hosszúnövésükben hátra maradtak. Angolhonban, a hol a czédrust vagy 200 év óta a parkokban növesztik, főkép London körül, e geszt növése tökéletesen megfelel azon dicséretnek, mellyel az az ó-testamentomban elhalmoztatik.

A Libanon valahai pompás czédruerdeivel és jelenlegi pusztaságával intő például szolgálhat a magasabb hegységek erdőségeinek tekintet nélküli használatára és pusztítására nézve. A mint Izrael prófétái e pompás erdők eltűnését előremondották s a mint e jövendölés betű szerint beteljesedett, ép úgy lehetne most is számos havasi erdők oktalan pusztításának következéseit előre mondani.

Ha Arménia, Syria, Olaszhon, Spanyolország, Ázsia, Afrika, és Europa azon hegységeinek terét összefoglalnók, mellyek vidékeit az ember oktalan erdőpusztítások által majdnem lakhatlanná tévé, úgy annak nagysága fölött, a mennyiben az biztossággal kipuhatható, valóban csodálkoznánk. Ez azonban a lelketlen nagytömeget nem akadályozza e pusztítás víg folytatásában és számos kormány nem gondol annak meggátlásával, miután a lapályok és előhegyek vidékein az erdőkkel való rossz bánásmódnak nem tapasztalják ép olly gyászos következéseit, — Az éjszoknak fekvő vidékeken pedig a kopár hegyek újra erdősítése még sokkal bajosabb, mint ott, hol az éghajlat szelidebb s a tenyészet erőteljesebb.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő: **Vágner Károly.**

Főmunkatárs: **Divald Adolf.**

Selmecz, 1863. Nyomatott LORBER FERENCZ-nél.